

„I know it's true oh so true cause I saw it on T.V.”
(John Fogerty)

GÁSPÁRDY TIBOR

Énkép és világkép (illúzió és gyakorlat)

SOPRONI EGYETEM BENEDEK ELEK PEDAGÓGIAI KAR

VAJDASÁG, 2023. FEBRUÁR

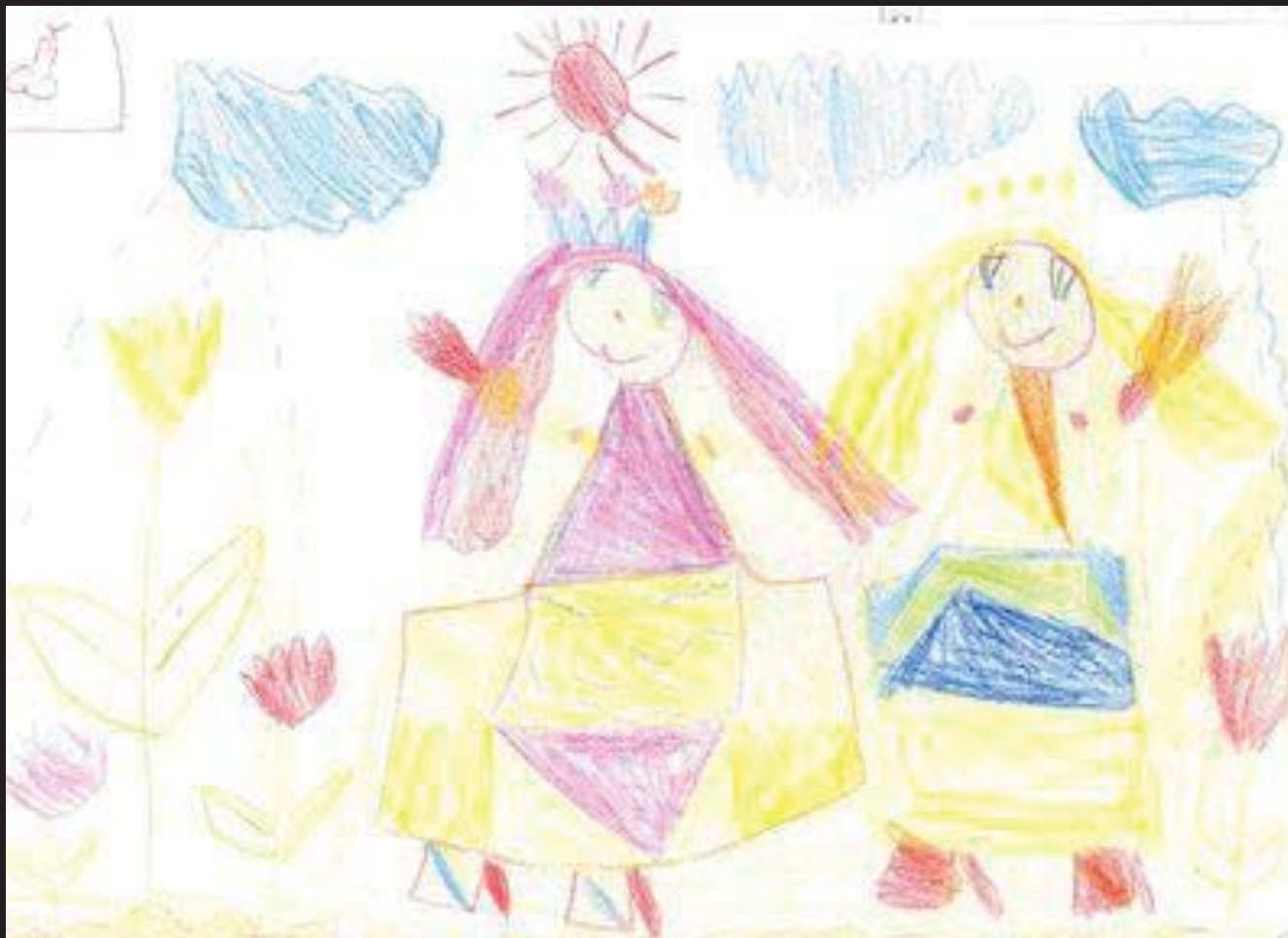
► „Jelenleg a minket és a világot érő üzenetek legtöbbször sík felületek
kisugárzásaként ér bennünket. ” – Flusser

„A képek mai tömeges fogyasztására kritikusan kell reagálnunk,
ehhez azonban tudnunk kell, hogyan hatnak ránk a képek ” -Belting

„Minél több képet készítünk, annál kevesebb képet nézünk.” -
Hockney

Altamirai barlangrajz (festmény)

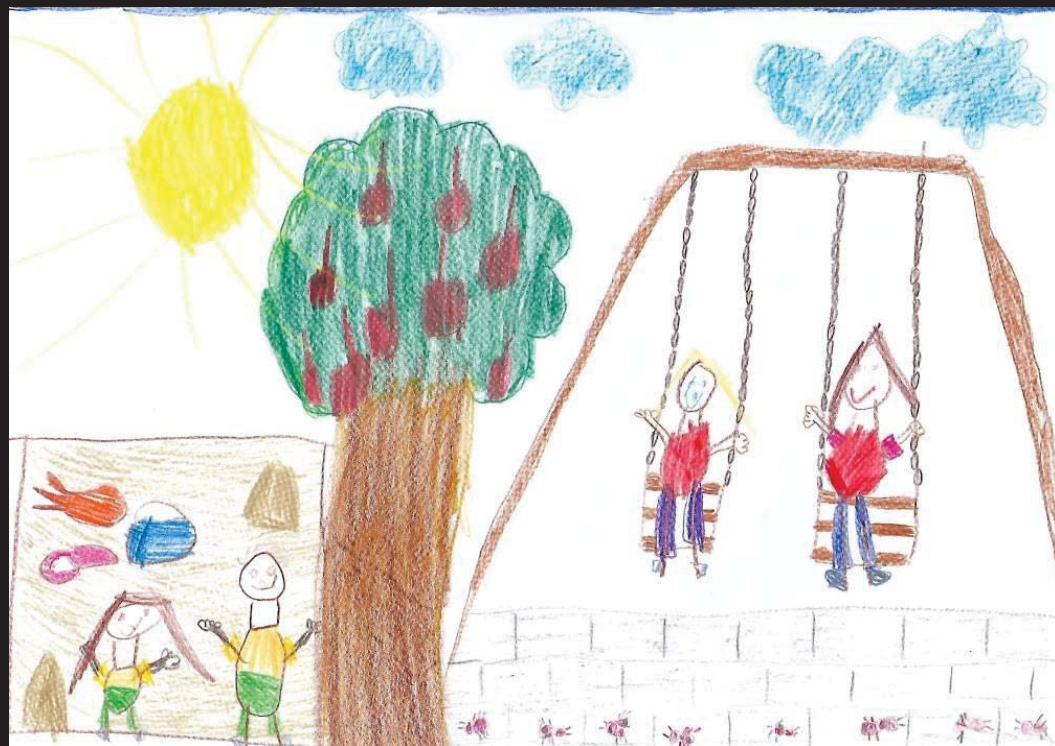

Hat éves gyermek rajza

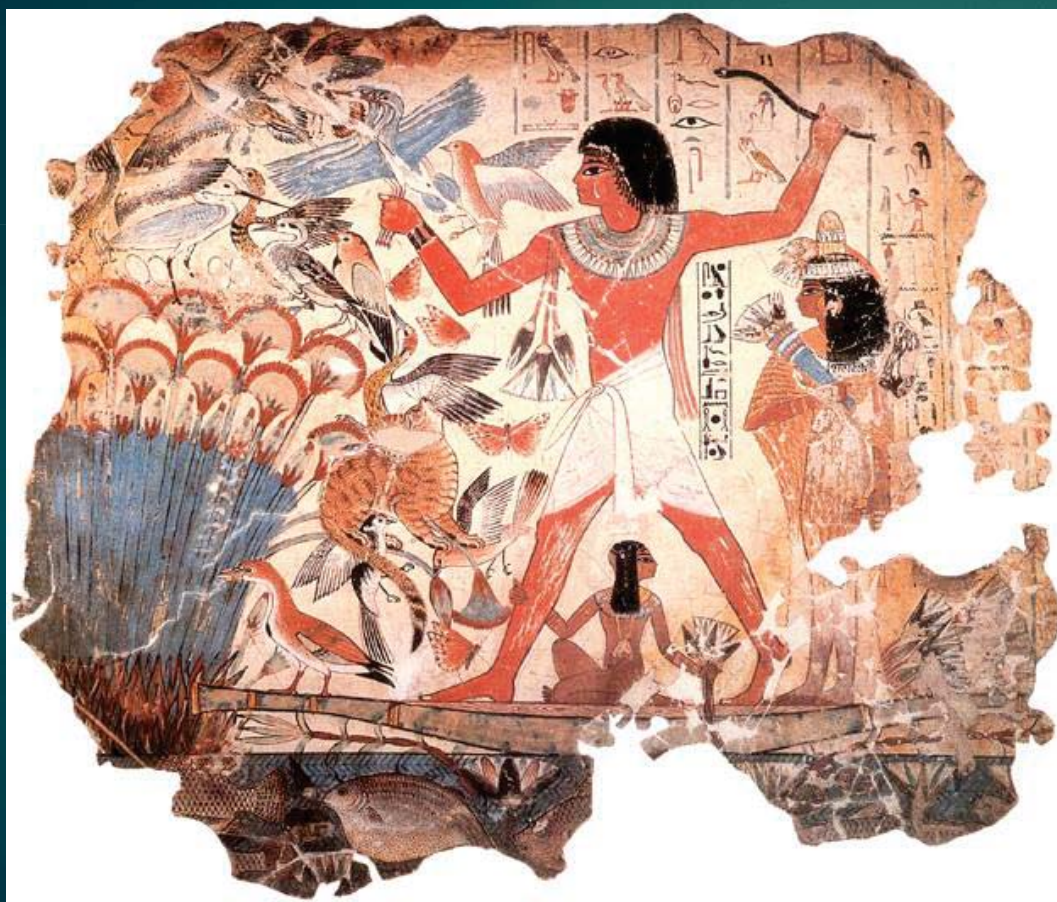
„ A kisgyermek soha nem rajzol fölöslegesen,
fölöslegesen „csak úgy”(...) mindannyiszor
lelke térképét ajzolja le.” – Molnár V. József

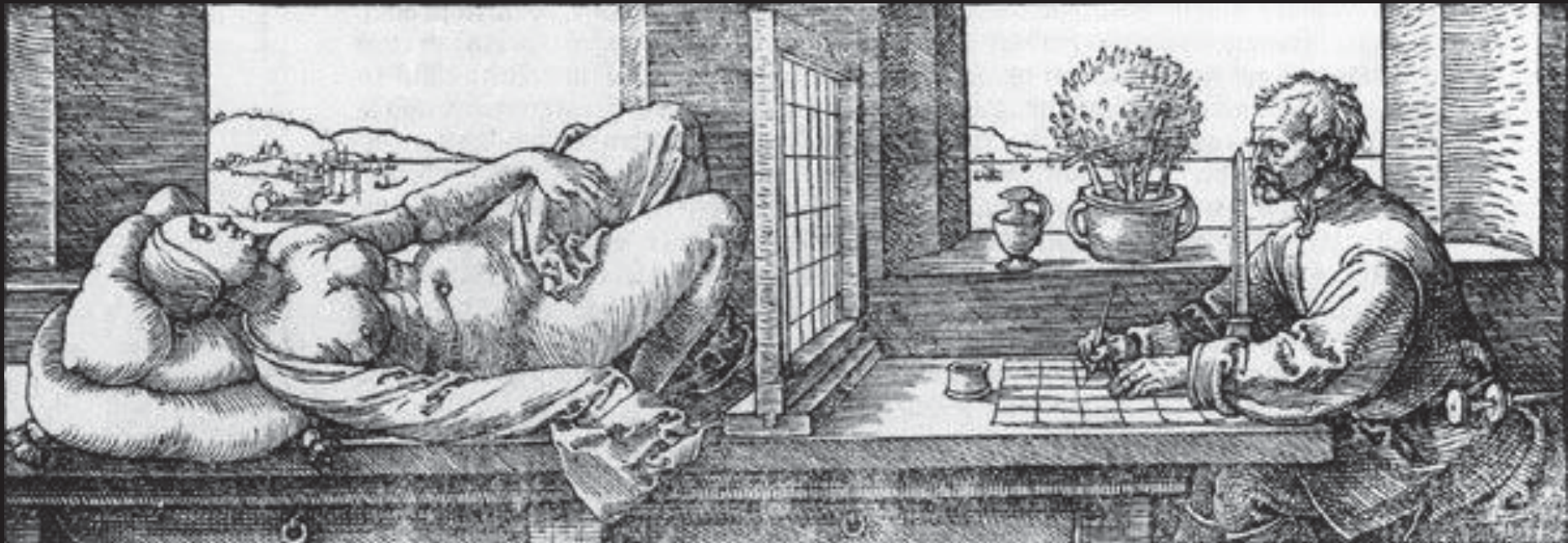

Halastó, egyiptomi falfestmény

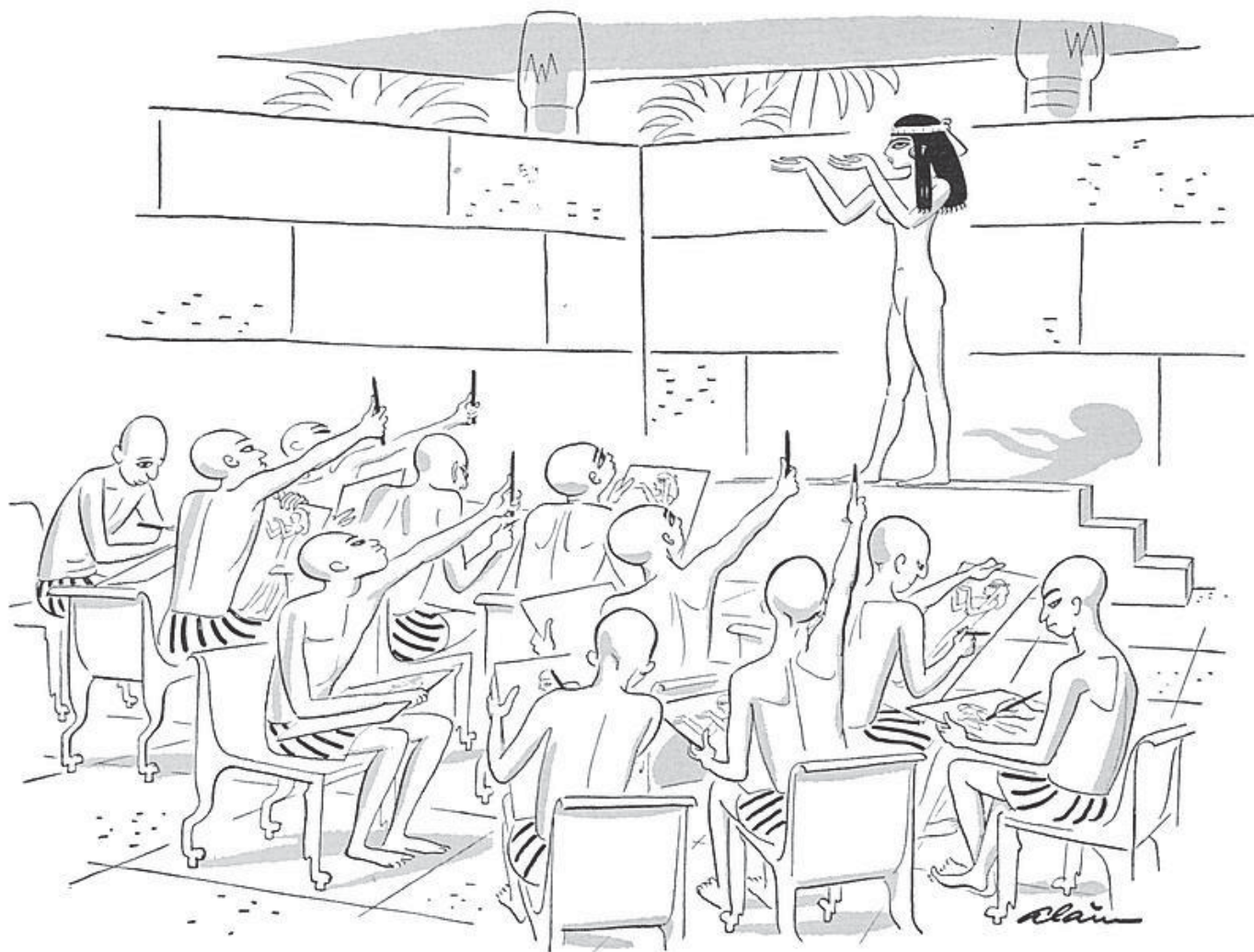
Hinta. (6 éves lány rajza) Németh Barbara gyűjtése

Dürer: Háton fekvő nőről perspetívikus képet rajzoló férfi 1525

Hockney: Titkos tudás (Filmkocka)

Caravaggio: Bacchus 1596

Caravaggio Szent Pálmeztérése 1601

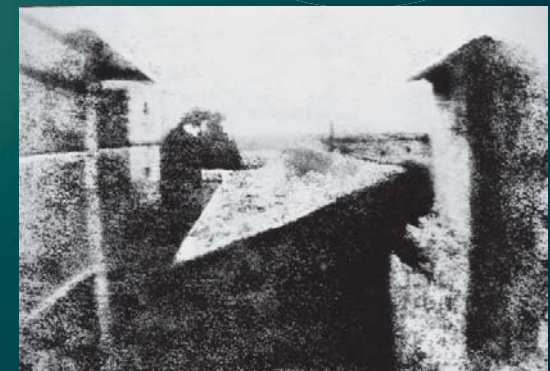

Képkocka: film noir

- 1839 : Louis Daguerre és Joseph Nicéphore Niépce közös találmánya a dagerrotípia szabadalmazása.

- 1840: Henry Fox Talbot: pozitív/negatív eljárás kifejlesztése.
(Megnyílik a lehetőség a sokszorosíthatóság előtt.)

Marville: Lóvásár tér 1867

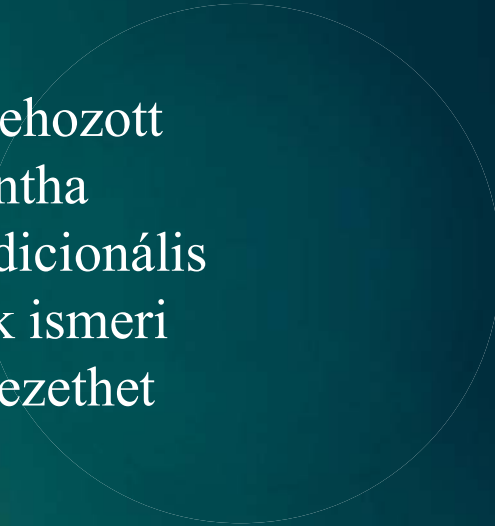

Monet: Vonat a hóban 1875

Kovács-Gombos Gábor: Átjáró
2010, olaj, vászon, 80x100 cm

-
-
- ▶ A hagyományos festészeti vagy grafikai értelemben létrehozott képpel szemben a technikai képek azt a látszatot keltik, mintha objektívek lennének, azaz nem szimbólumok (miként a tradicionális képek), ugyanis nem képesek hazudni. Aki a világot általuk ismeri meg, az a világot mágikusan ismeri meg, és ez logikusan vezethet programozott viselkedésmódhoz (Fluser, 1990)

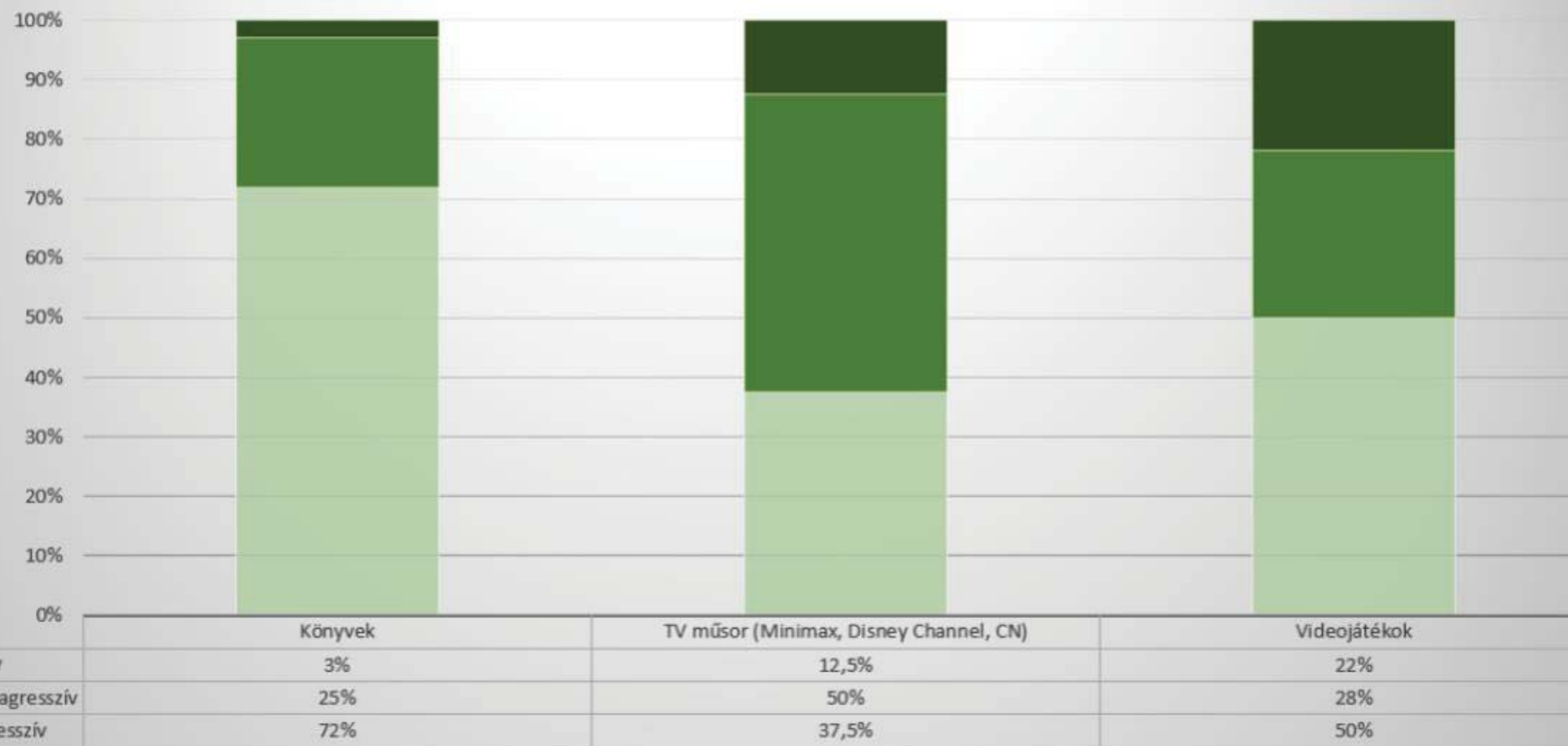
Robert Doisneau: Csók 1950 fotó

Tükör –

....és a média:

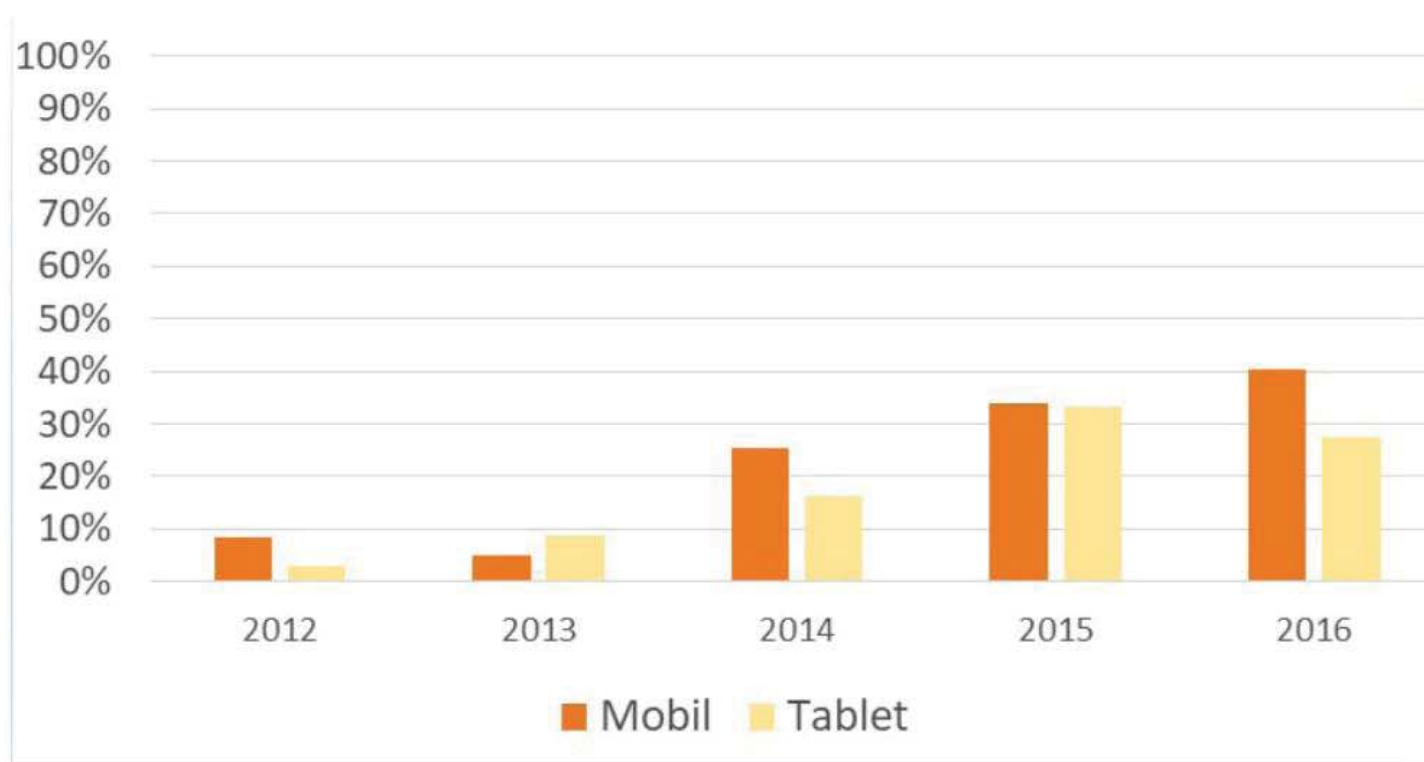

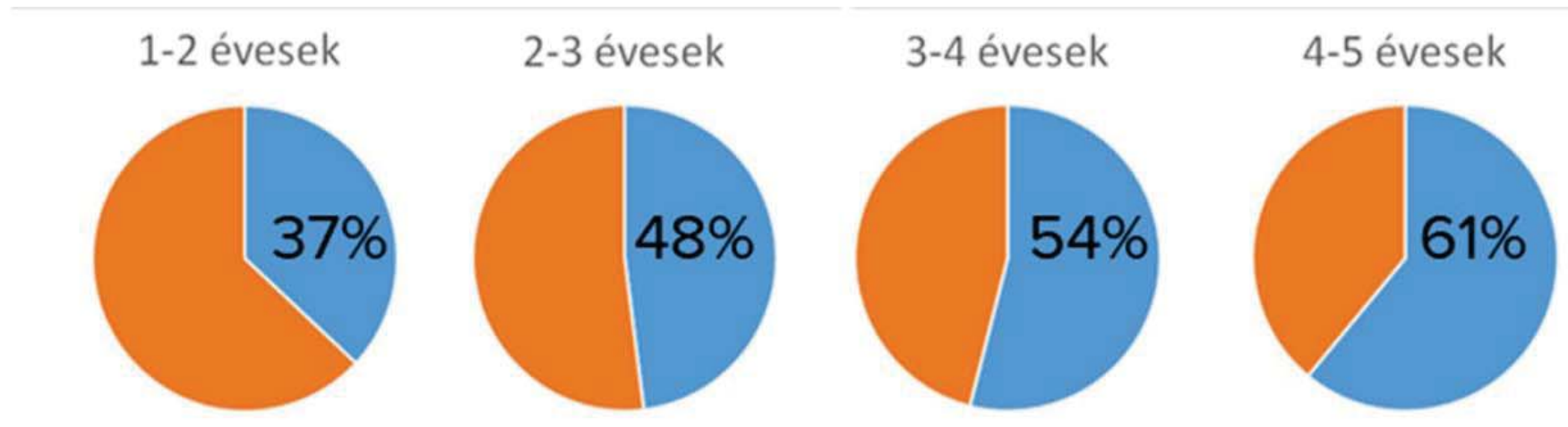
Robot óvodás gyermek rajza

1. ábra

A 3 éves kor alatti mobil- és tablethasználat növekedése Magyarországon.

Forrás: Gyermeknevelés Tudományos Folyóirat 8. évf., 2. szám 13–31.

2. ábra

*Az érintőképernyős mobileszközöket használó és nem használó
gyerekek aránya különböző korosztályokban 2016-ban.*

Forrás: Gyermeknevelés Tudományos Folyóirat 8. évf., 2. szám 13–31.

(HUAWEI 2020.: 4-6 ÉVESEKNÉL az arány már 90% /egy óránál kevesebb használattal)

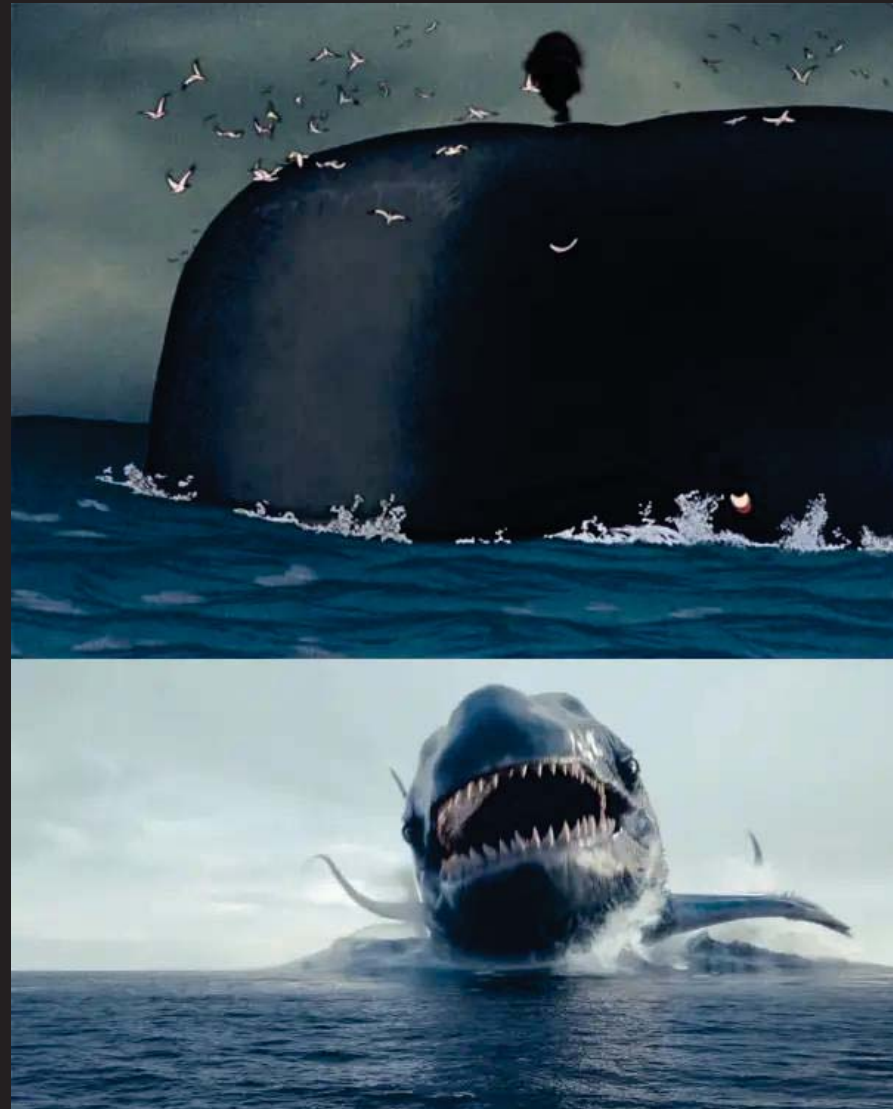

3 és fél éves
fiú rajza

4 és fél éves
fiú rajza

- Az ÉKM-eszközök képernyőin megjelenő kép szinte sosem látható egyszerre az egészben , így a digitális játékokkal játszó gyerekeknél a globális fókusz elsőbbsége nem automatikus.
- A mai képernyőkultúrát folyamatosan áramló, gyors vágások, vizuális és auditív effektusok, az ösztönökre ható, rövid, nyers impulzusok hatására egyre több fiatal agyában nem fejlődnek ki a képzelőerő kialakulásához nélkülözhetetlen szinaptikus kapcsolatok. (senkiagy, senki – forgatókönyv) - Susan Greenfield
- Az aktívan internetező gyermekek térlátása kevésbé fejlődik. - Závotiné

Hiroshige: Színes fametszet, 1855/Walt Disney: Pinokkió 1940, 2022

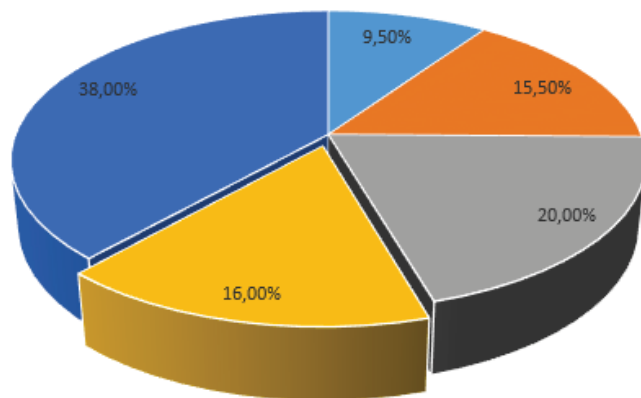
Walt Disney: Pinokkió 1940, 2022

Hány évig részesült rajz/vizuális kultúra oktatásban?

0 év: 9,5%, 1 év: 15,5%, 2 év: 20%, 3 év: 16,%, 4 év: 38%.

o év	1 év	2 év	3 év	4 év
9,5	15,5	20,0	16,0	38,0

Hány évig részesült rajz/vizuális kultúra oktatásban?

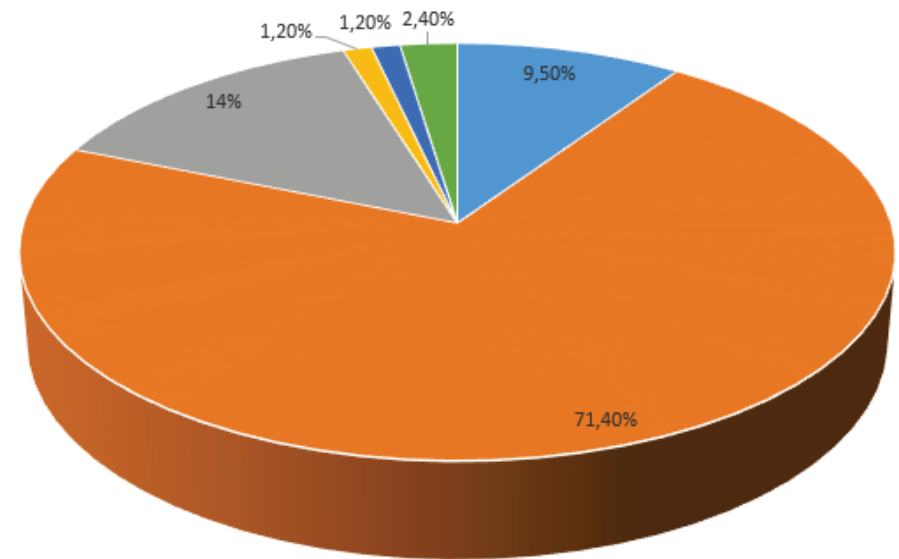
■ 0 év ■ 1 év ■ 2 év ■ 3 év ■ 4 év

Hány rajzórája volt hetente?

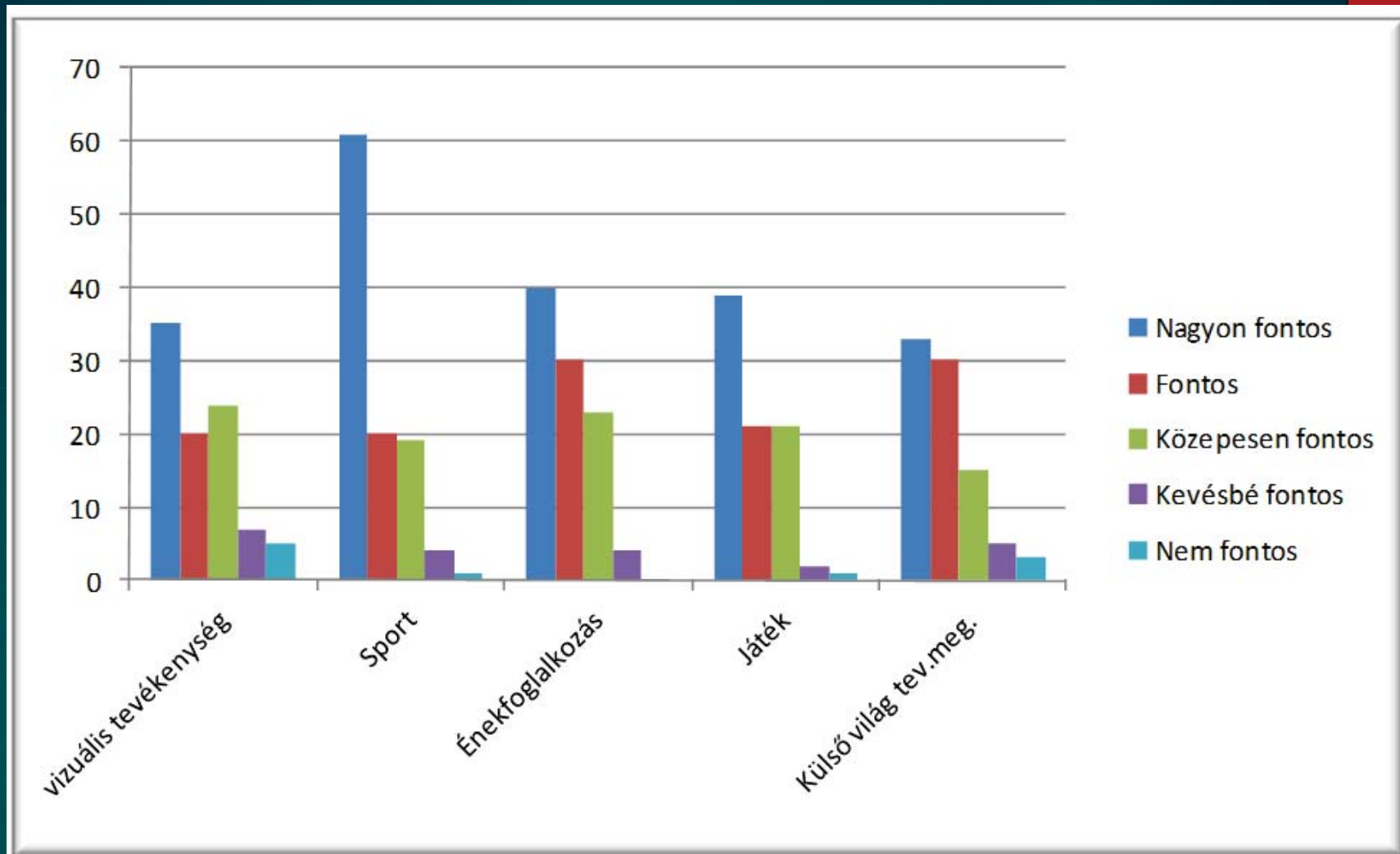
0 óra: 9,5 %, 1 óra: 71,4%, 2: 14%, 3 óra: 1,2%, 4 óra: 1,2%, 5 vagy több óra: 2,4 %

o óra	1 óra	2 óra	3 óra	4 óra	5 vagy több óra
9,5 %	74,4%	14,0%	1,2%	1,20%	2,4%

Hány rajzórája volt hetente?

■ 0 óra ■ 1 óra ■ 2 óra ■ 3 óra ■ 4 óra ■ 5 vagy több óra

2. ábra - Vizuális tevékenység, Sport, Énekfoglalkozás, Külső világ megismerésével kapcsolatos tevékenységek /környezeti nevelés/. (Kis Virág, 2018.)

Fontos lenne, hogy a gyermekek tanáraiktól megtanulják és a gyakorlatban kipróbálják, hogyan és miért készül egy film, egy hírösszeállítás, hol a valóság és a fikció határa, mivel és hogyan hat egy kép vagy képsorozat – Deszpot Gabriella

A képzőművészet képei abban a döntő értelemben véve kreatívak, hogy nem passzívan tükrözik a valóságot, hanem aktívan világot formálnak – Bunge

A gyermekművészet azért hal el a 11. életév után, mert minden irányból támadják: nemcsak az oktatásból, de a gyerekek mindennapi életéből is számúzik. – Herbert Read

Köszönöm a figyelmet!